

Stichting Natuurgebied
Lange Weeren

STICHTING
BEHOUD
WATERLAND

AANGETEKEND

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
t.a.v. secretaris van Hoor- en Adviescommissie
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Correspondentieadres:
Stichting Behoud Waterland
Overlekergrouw 3
1151 CX Broek in Waterland
info@stichtingbehoudwaterland.nl

Broek in Waterland, 10 februari 2025

Betr: Bezwaar tegen besluit ontheffing Wnb ruimtelijke ingrepen op Lange Weeren, gemeente Edam-Volendam, zaaknummer OMG-021142/DMS441145

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

De Stichtingen Natuurgebied Lange Weeren en Behoud Waterland, alsmede Vereniging Oud Edam (hierna: Stichtingen), hebben kennisgenomen van uw besluit in bovengenoemde zaak (hierna: Besluit). Met het Besluit wordt ontheffing verleend van artikel 3.10 lid 1 onder b Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) voor het opzettelijk beschadigen en vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de hermelijn en de wezel.

De Stichtingen zijn het niet eens met uw Besluit omdat, samengevat, de kans reëel is dat onderhavig woningbouwplan niet zal worden gerealiseerd. Nut en noodzaak van voorziene woningbouw zijn niet aangetoond. De door u gestelde aanwezigheid van 'dwingende redenen van groot openbaar belang' is niet onderbouwd. Bovendien is het plan niet uitvoerbaar. De Stichtingen lichten dat hieronder toe.

Het project betreft de bouw van 1.160 woningen in de polder De Lange Weeren bij Volendam (hierna: Project), dat is begrensd als Beschermd Landschap (voorheen geheten Bijzonder Provinciaal Landschap) op grond van de provinciale Omgevingsverordening NH2022 (POV). De werkzaamheden bestaan uit *'alle handelingen die het projectgebied aantasten, inclusief voorbereidende werkzaamheden (inclusief asbestsanering), werkzaamheden die dienen tot het ongeschikt maken van leefgebied, en mitigerende en compenserende activiteiten.'* (Besluit, Algemene voorschriften onder 3, p. 2).

De gemeente Edam-Volendam (hierna: Gemeente) heeft voor deze werkzaamheden een ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1 Wnb voor de wezel en de hermelijn voor de periode van 1 juli 2024 tot en met 1 juli 2034. De ontheffing is door u verleend op grond van artikel 3.8 lid 1 Wnb omdat:

- a. er geen andere bevredigende oplossing is voor het realiseren van 1160 woningen;
- b. de 'dwingende redenen van groot openbaar belang' voldoende is onderbouwd.

De Stichtingen betwisten dit om de hiernavolgende redenen.

Onderbouwing door GS

Voor onderbouwing van de ingreep verwijst u naar het woningtekort in Nederland. U stelt dat het huidige woningbouwprogramma in de regio en in de Gemeente onvoldoende is om aan de woningvraag te kunnen voldoen. Dit is onjuist, zoals hieronder wordt toegelicht.

Het Project kent een lange voorgeschiedenis en is in verschillende beleidsstukken genoemd. 740 woningen zijn in 2011 opgenomen in het Bestuursakkoord Pilot Waterland tussen het Rijk, de provincie N-H en verschillende gemeenten. In dit Bestuursakkoord is opgenomen dat de ontwikkeling van de woonwijk De Lange Weeren pas plaatsvindt wanneer de financiële afdracht en de realisering van groene en recreatieve waarden voldoende geborgd zijn. Afgesproken is dat uit de voorziene woningbouw € 10.000 per woning wordt afgestaan ten behoeve van het realiseren van nieuwe groene en recreatieve waarden in de (Rijks)bufferzone. Deze afspraak is gemaakt om uit de impasse te raken over het niet-bouwen in de (Rijks)bufferzone, waarvan het plangebied deel uitmaakt. Het Rijk wilde namelijk niet dat in de bufferzone zou worden gebouwd. Daarom werd een maximum aantal woningen afgesproken, omdat meer woningen meer ruimtebeslag betekent, en het uitgangspunt was dat het beslag op de open groene ruimte zo gering mogelijk zou zijn.

Het Project is na bovengenoemd Bestuursakkoord in verschillende beleidsstukken genoemd. Echter, bijvoorbeeld in het Woonakkoord regio Zaanstreek-Waterland 2021-2025 is nadrukkelijk vermeld dat het Project moet voldoen aan de provinciale regelgeving en dat nut en noodzaak nog moeten worden aangetoond. Dit sluit aan bij het advies van de commissie m.e.r. in het Toetsingsadvies dd. 27 juni 2023 over het Milieueffectrapport voor de Omgevingsvisie Edam-Volendam¹.

Gronden van bezwaar

De Stichtingen voeren kort gezegd de volgende gronden van bezwaar aan tegen het Besluit, die hierna nader zullen worden toegelicht:

- uit het Besluit volgt niet waarom er geen andere bevredigende oplossing bestaat (artikel 3.8 lid 5 onder a Wnb);
- het aangevoerde woningtekort kwalificeert in dit geval niet als voldoende dwingende reden van groot openbaar belang (artikel 3.8 lid 5 sub b Wnb);
- onvoldoende is onderbouwd dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (artikel 3.8 lid 5 sub c Wnb);
- Ontheffing wordt verleend voor een te ruim tijdvak (disproportioneel en niet noodzakelijk);
- De ontheffing is verbonden aan het Project, maar de Stichtingen menen dat het volstrekt onzeker is of het Project wel zal worden uitgevoerd, nu het volstrekt onzeker is of de juridisch-planologische grondlegger (wijziging Omgevingsplan danwel BOPA) daarvoor wel kan worden verleend. De Lange Weeren is immers niet als bouwlocatie bestemd nu het plangebied een agrarische bestemming heeft. De Ontheffing had daarom nog niet mogen worden verleend;
- Er is sprake van onzorgvuldige besluitvorming en strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Geen andere bevredigende oplossing

Een ontheffing kan op grond van artikel 3.8 Wnb alleen worden verleend indien er geen sprake is van een andere bevredigende oplossing. Dit is volgens de Stichtingen onvoldoende onderbouwd.

¹ <https://www.commissiener.nl/adviezen/3732> , toetsingsadvies, p. 11

In het Besluit wordt hierover het volgende opgemerkt:

- Het plan om woningen te realiseren is locatie gebonden (de nieuwe woonwijk zal aansluiten op bestaande bebouwing, andere mogelijke woningbouwlocaties zijn al afgerond, binnenstedelijke inbreiding is onvoldoende)
- Met de inrichting van de woonwijk wordt rekening gehouden met de hermelijn en de wezel door in en rond de bebouwing natte en droge natuur en verbindingszones aan te leggen.

Bij de beoordeling of er sprake is van een andere bevredigende oplossing, dient het doel van de ingreep als uitgangspunt te worden genomen (ABRvS 10 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:335). In dat kader menen de Stichtingen dat er in Noord-Holland meer dan voldoende bouwplannen voor oplossing van de woningnood zijn. Alle gemeenten in Noord-Holland hebben tot 2050 een bruto plancapaciteit (alle geplande te bouwen woningen) van in totaal 410.800 woningen.² De totale woningbehoefte in Noord-Holland bedraagt 245.000, dus 165.800 woningen minder dan de plancapaciteit op basis van de provinciale bevolkingsprognose Noord-Holland 2024-2050³.

Hetzelfde geldt voor de regio Waterland: de bruto plancapaciteit bedraagt 18.847 woningen, terwijl de woningbehoefte 10.400 woningen is tot 2050. De plancapaciteit van de Gemeente is 1.766 woningen voor dezelfde periode⁴, terwijl de totale woningbehoefte 800 woningen bedraagt, waarvan 400 vanaf 2024 tot 2030, 200 vanaf 2031 tot 2039 en 200 vanaf 2040 tot 2049.⁵ Dit is geprognoseerd ondanks de negatieve bevolkingsontwikkeling in de Gemeente van -100 inwoners tot 2030 en -800 in de periode 2030 – 2039⁶.

Kortom, zonder het Project zijn er in de Gemeente voldoende bouwplannen op grond van de Monitor Plancapaciteit om in de totale behoefte van 600 woningen tot 2040 te kunnen voorzien. Ook voor de periode daarna hoeft het Project van 1.160 woningen niet te worden uitgevoerd. Er zijn immers andere binnenstedelijke mogelijkheden, die nog niet in de plancapaciteit zijn opgenomen. Verder verwijzen de Stichtingen in dit verband naar de studie van het EIB, waarin wordt geconcludeerd dat splitsen, optoppen en transformeren van bestaande woningen nog veel extra woningen kan opleveren⁷.

Uit het bovenstaande volgt dat uw conclusie onjuist is. Het huidige woningbouwprogramma in de regio en in de Gemeente is voldoende. In dit verband merken de Stichtingen nog op dat het Project niet in de recente MRA-Woondeal is opgenomen.

Het is derhalve onvoldoende onderbouwd dat de bouw van de woningen op specifiek deze locatie dient plaats te vinden om een oplossing te leveren aan het woningtekort. Er zijn voldoende alternatieve locaties voorhanden. Er zijn daarom andere bevredigende oplossingen denkbaar en bovendien zijn 1.160 woningen veel te veel gelet op de totale woningbehoefte van de Gemeente en de regio.

Monitor Woningbouw 2024-2028, p. 3. https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Bouwen_Wonen/Actieagenda_wonen

³ https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Demografie, bevolkingsprognose Noord-Holland 2024-2050, p. 40 en per gemeente p. 59

⁴ <https://plancapaciteit.nl/>

⁵ https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Demografie, bevolkingsprognose Noord-Holland 2024-2050, p. 59

⁶ https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Demografie, bevolkingsprognose Noord-Holland 2024-2050, p. 57

⁷ <https://www.eib.nl/publicaties/meer-woningen-door-verbouw/>

Het college van Rijksadviseurs adviseert woningen voor starters en senioren te bouwen. Er komen steeds meer alleenwonenden (47% in Noord-Holland Zuid in 2050⁸). Naar verwachting neemt in de regio Waterland bijna alleen de bevolking boven 75 toe tot 2050⁹. Deze regio kent een negatieve bevolkingsaanwas (meer overledenen dan het aantal levendgeborenen). Er zijn niet meer huizen met tuinen nodig. Dit is o.a. te lezen in het advies van dit college 'Bouw in de Buurt, Leidraad voor Nederland,' oktober 2022¹⁰: *er zijn twee gezinswoningen op elke drie woningen, terwijl slechts een op de vier huishoudens een tweedoudergezin is. Het is dan ook een misverstand dat er nog meer huizen met tuinen nodig zijn voor gezinnen*'. Er moet vooral voor starters en senioren worden gebouwd. *'Bouwen voor senioren lenigt niet alleen de nood van de groep zelf, maar brengt ook een cascade van verhuizingen op gang, doordat woningen beschikbaar komen voor startende gezinnen.'* (p.11). Het Project voorziet in voor maar liefst 812 grondgebonden gezinswoningen (70%).

Alles kort en goed, gelet op de adviezen en cijfers voorziet het Project voornamelijk in de verkeerde woningen. Woningen voor senioren kunnen het beste in het stedelijk gebied van Volendam worden gerealiseerd. Zij willen niet in een nieuwbouwwijk wonen, maar het liefst bij de dijk en waar alle voorzieningen zijn. De bestaande 254 vakantiewoningen nabij de haven, die het halve jaar leeg staan, zouden kunnen worden getransformeerd daarvoor. Ook het hierna genoemde Tase-terrein zou een geschikte locatie voor woningbouw voor senioren zijn.

Het zogeheten 'laddervereiste' is opgenomen in artikel 5.129g Bkl. Op basis van dit artikel moet de Gemeente eerst kijken of de, in het Project voorziene 1.160 woningen binnen het stedelijk gebied kunnen worden gerealiseerd. 1.160 woningen zijn sowieso veel te veel, want de totale woningbehoefte voor Edam-Volendam is 600 woningen tot 2040 ondanks de negatieve bevolkingsontwikkeling. De regiogemeenten hebben zelf voldoende bouwplannen om in de eigen woningbehoefte te kunnen voorzien.

De Stichtingen menen dat voor de Edam-Volendamse woningbehoefte voldoende alternatieve bouw mogelijkheden zijn in aanvulling op de binnenstedelijke projecten, die in de Monitor Plancapaciteit zijn genoemd. Inbreilocaties blijven onbenut. Sommige binnenstedelijke plannen zijn zelfs jarenlang door de Gemeente tegengewerkt. Bijvoorbeeld over de bouw van woningen op het Tase-terrein en de daarnaast gelegen gronden wordt al bijna dertig jaar gepraat. Daar zouden 120 woningen kunnen komen. De grond is al in 2014 door de Gemeente gekocht. Nu wordt door de raad gediscussieerd over het verplaatsen van het gemeentehuis naar dit terrein. GroenLinks steunt deze verplaatsing alleen als daar ook betaalbare woningen worden gerealiseerd. Binnenstedelijke plannen staan veelal op een laag pitje omdat de Gemeente alle capaciteit inzet op de realisatie van het Project, terwijl er voldoende binnenstedelijke mogelijkheden zijn. Aantasting van het groen, de vrije ligging van Edam en Volendam in het open landschap en de aantasting van zichtlijnen op het beschermde stadsgezicht van Edam zijn niet nodig.

De Stichtingen menen dat de Gemeente, met het oog op zorgvuldig ruimtegebruik en behoud van het landschap en natuur, nu prioriteit moet geven aan de voorbereiding van woningbouw op bedoelde binnenstedelijke locaties. Op deze locaties bestaan meer dan voldoende mogelijkheden om in de resterende woningbehoefte te kunnen voorzien.

Gelet op het bovenstaande zijn de Stichtingen van mening dat het Project niet voldoet aan genoemd wettelijk laddervereiste en daarom niet kan worden uitgevoerd.

⁸ https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Demografie, bevolkingsprognose Noord-Holland 2024-2050, p. 35

⁹ https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Demografie, bevolkingsprognose Noord-Holland 2024-2050, p. 30

¹⁰ <https://www.collegevanrijksadviseurs.nl/adviezen-publicaties/publicatie/2022/10/18/bouw-in-de-buurt>

Tot slot is relevant dat GS in het Besluit aanvoeren dat met de inrichting van de woonwijk rekening wordt gehouden met de hermelijn en de wezel door in en rond de bebouwing natte en droge natuur en verbindingszones aan te leggen. Er is echter op geen enkele wijze geborgd dat de inrichting van het Project daadwerkelijk op deze manier zal plaatsvinden. Nu er nog geen vergunningen zijn verleend voor de realisatie van de woonwijk, is dit volstrekt onzeker.

Woningtekort geen dwingende reden van algemeen belang

Blijkens het Besluit is de ontheffing aangevraagd op grond van artikel 3.8 lid 2 onder b sub 3 Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang; met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor zover de Stichtingen de onderbouwing van het Besluit goed begrijpen, wordt als dwingende reden van groot openbaar belang het woningtekort in Nederland en de gemeente Edam-Volendam aangewezen. Zoals hiervoor is onderbouwd bij het bezwaar inzake de andere bevredigende oplossing, is er geen sprake van een dwingende reden van groot openbaar belang nu het niet noodzakelijk is om specifiek op deze plek woningen te bouwen om een oplossing te bieden aan het woningtekort. Ook de soort woningen die worden gerealiseerd, zijn niet de woningen die benodigd zijn.

Er is daarom onvoldoende onderbouwd dat de ontheffing benodigd is als bedoeld in artikel 3.8 lid 5 Wnb.

Gunstige staat instandhouding

De gunstige staat van instandhouding van de landelijke populatie mag niet in gevaar komen door het Besluit, op grond van artikel 3.8 lid 5 sub c Wnb.

In het Besluit zijn een aantal maatregelen genoemd die zouden worden genomen om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soorten te beperken. Zoals eerder opgemerkt, is echter op geen enkele wijze geborgd dat deze maatregelen daadwerkelijk zullen worden betrokken bij de uitvoering van het Project.

Ontheffing verleend voor te ruim tijdvak

Blijkens het Besluit geldt de Ontheffing voor de periode van 2 januari 2025 tot en met 1 juli 2034. Dat betekent dat er een termijn is gesteld van bijna tien jaar waarbinnen de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend kunnen worden uitgevoerd. Daarmee is een veel te ruim tijdvak gesteld. Immers, de omstandigheden rondom de populatie kunnen wijzigen en er kunnen nieuwe inzichten ontstaan rondom de maatregelen die kunnen en moeten worden uitgevoerd voor de gunstige instandhouding van de soorten. Daarnaast kan het zo zijn dat het woningtekort in de tussentijd tussen tien jaar op een andere wijze wordt opgelost en dat de ontheffing niet langer nodig is omdat er geen dwingende reden van algemeen belang meer is. Met andere woorden, de onderbouwing van het Besluit kan over drie jaar compleet achterhaald zijn. Er dient daarom eigenlijk elke drie jaar een actualisatie plaats te vinden van de onderbouwing van het Besluit. Nu er zo'n lang tijdvak is toegestaan, wordt die actualisatieplicht omzeild. Er had daarom een tijdvak moeten worden gekozen van maximaal drie jaar om de werkzaamheden uit te voeren.

Gelet op de planning van het Project die wordt genoemd in het Besluit, is het ook niet logisch om de Ontheffing nu al te verlenen en daarbij een tijdvak aan te houden van bijna tien jaar.

Bovendien, is de aangevoerde dwingende reden van algemeen belang kennelijk niet zo dwingend nu er nog tien jaar gewacht kan worden met de uitvoering van de werkzaamheden uit de ontheffing ten behoeve van het Project.

De enkele reden om een zo ruim tijdsvak aan te houden, lijkt te zijn gelegen in het feit dat de aanvraag eind 2023 is ingediend om onder het oude regime en buiten de Omgevingswet te kunnen vallen, terwijl de werkzaamheden voorlopig nog niet aan de orde zijn.

Gelet hierop is het Besluit en de daaraan verbonden voorwaarden van het tijdsvak disproportioneel en niet noodzakelijk.

Project niet uitvoerbaar

De Stichtingen menen dat het volstrekt onzeker is of het Project überhaupt zal kunnen worden uitgevoerd. Volgens de Stichtingen is het onzeker of de juridisch-planologische grondlegger voor het Project wel kan worden verleend nu het Project niet uitvoerbaar lijkt. Een en ander zal hierna worden toegelicht.

Strijdigheid provinciale Omgevingsverordening

In aanvulling op strijdigheid met de wettelijke ladder voor duurzame verstedelijking (zoals toegelicht hiervoor) is het Project in strijd met de POV. De polder De Lange Weeren valt onder het beschermingsregime Beschermd Landschap. Onder voorwaarden kunnen in deze polder 740 woningen worden gebouwd. Dat is 420 woningen minder dan voorzien in het Project. Bovendien is niet geborgd dat aan de voorwaarde wordt voldaan dat per woning € 10.000 wordt afgedragen, 'waarmee een substantiële meerwaarde aan groene en recreatieve waarden in de rijksbufferzone geleverd kan worden'¹¹. De in het Project beschreven groenvoorzieningen, sloten, bruggen, fietspaden e.d. kunnen niet worden aangemerkt als zodanige investeringen. 'De nieuwe wijk, De Lange Weeren, zal bestaan uit verschillende buurten en woonsferen met een sterke sociale cohesie. Iedere buurt heeft zijn eigen collectieve ruimte in de vorm van een plein of een groene natuurlijke speelruimte.'¹² Deze investeringen overstijgen nauwelijks het wijkniveau. Het zijn immers voorzieningen en ontsluitingen voor het realiseren van één van de meest klimaatadaptieve nieuwbouwwijken in een Nederlandse polder, waarin de waterbergingsfunctie moet worden opgelost ten gevolge van de versterking van tientallen hectares.

Knelpunten waterberging, mobiliteit en klimaatadaptatie

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier schrijft in haar advies: 'Gezien vanuit het principe water en bodem sturend heeft deze locatie niet de voorkeur als bouwlocatie. Er is sprake van een slappe ondergrond, die onder NAP ligt en de locatie fungeert als overloopgebied voor de stedelijke kern van Volendam'¹³. Voorziena nieuwbouw betekent dat tientallen hectares verloren gaan voor waterberging, terwijl de kans op veel neerslag in pieken stijgt evenals hoge waterstanden in het Markermeer en IJsselmeer (zodat het overtollige water ook daar niet naar toe kan). Immers, de natuurlijke zogeheten ventielfunctie van De Lange Weeren wordt onomkeerbaar vernietigd. Deze is, zoals gezegd, noodzakelijk voor de waterbeheersing van Volendam. Bovendien moet de grond worden verhoogd om te kunnen bouwen. Dat leidt tot meer druk op de bodem, meer bodemdaling en verandering van het grondwaterpeil door kruip waardoor er problemen ontstaan in de aangrenzende wijken. Instanties als KCAF wijzen niet voor niets op de gevaren die ontstaan bij het bouwen in veenweidegebieden. Na jaren van voorbereiding is hiervoor

¹¹ Toelichting bestuursakkoord, 2 februari 2011

¹² <https://www.edam-volendam.nl/lange-weeren>, ambities De Lange Weeren, p. 2

¹³ advies Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, dd. 2022-11-18 Bijlage 2 Plan De Lange Weeren 291122

nog steeds geen bevredigende oplossing bedacht. De ontsluiting is een ander probleem, evenals de toenemende verkeersdruk op de N247. Deze weg staat al tientallen jaren in de top 5 van meeste files van alle provinciale wegen in heel Nederland. Ook daarvoor zijn geen goede oplossingen beschikbaar.

Andere beschermde soorten

U heeft zelf in het Besluit al aangegeven dat er meer beschermde soorten zijn gesignaleerd in het plangebied, waaronder de rugstreeppad, waterscheering en de grutto. De Stichtingen verwijzen in dit verband naar het Eindrapport Quick Scan Flora- en Faunawet Lange Weeren te Volendam¹⁴, waarin tientallen beschermde soorten worden opgesomd, waarvan de aanwezigheid niet kan worden uitgesloten. Zonder verdere inventarisatie en omgevingsvergunning flora en fauna activiteit voor deze soorten kunnen de werkzaamheden niet worden uitgevoerd.

Onuitvoerbaar

Omdat het Project volgens de Stichtingen niet aan de ladder voor duurzame verstedelijking voldoet en strijdig is met de POV, is het niet uitvoerbaar. Het zal leiden tot juridische procedures in het geval de Gemeente doorgaat met de planontwikkeling. De uitkomst is zeer ongewis.

Daarenboven zijn er nog grote knelpunten op te lossen. Ook daarom is het onzeker of het Project zal doorgaan. De realisatie daarvan zal in ieder geval zeer kostbaar worden, evenals het jarenlange onderhoud van het in de plannen voorziene groen, sloten en dergelijke.

Het is daarom niet aangewezen nu al Ontheffing te verlenen voor een Project dat waarschijnlijk niet of althans veel later zal worden uitgevoerd. In ieder geval had een voorschrift moeten worden verbonden aan de ontheffing, dat van de ontheffing alleen gebruik mag worden gemaakt indien het Project onherroepelijk is vergund. Nu dit niet binnen een termijn van drie jaren het geval zal zijn, had de ontheffing nog niet mogen worden verleend, maar had de afweging rondom de ontheffing plaats moeten vinden op een moment dat het aannemelijk was dat de werkzaamheden ook daadwerkelijk binnen een termijn van drie jaren zullen moeten worden uitgevoerd.

Onzorgvuldige besluitvorming

De natuur en biodiversiteit zijn wezenlijk voor onze fysieke leefomgeving. U draagt daarvoor een belangrijke verantwoordelijkheid. Wij zijn dan ook verbaasd dat u, zonder het vragen van een gedegen inventarisatie van de aanwezige flora en fauna, een ontheffing heeft verleend voor slechts twee soorten. Verder vragen wij ons af of u daadwerkelijk heeft bekeken of de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen doelmatig en doeltreffend zijn en kunnen worden uitgevoerd. Een deel van de werkzaamheden daarvoor moet op het grondgebied van een andere gemeente worden gerealiseerd en heeft gevolgen voor de polder Katwoude. Immers, via de voorziene faunapassage zal water vanuit de Lange Weeren naar de polder Katwoude stromen. De polder Katwoude heeft een andere waterkwaliteit. 'Stedelijk' en 'agrarisch' water worden via deze passage met elkaar gemengd. De faunapassage is niet gespecificeerd; de omvang is onbekend. Onduidelijk is in hoeverre de polder Katwoude een functie krijgt voor berging van het overtollige water uit Volendam en De Lange Weeren. De mogelijke schadelijke gevolgen van de aanleg van bedoelde passage voor de polder Katwoude zijn niet beoordeeld. Bovendien weet u dat er nog veel meer beschermde soorten in het plangebied voorkomen. De natuurwaarden staan zo sterk onder druk dat inmiddels zelfs de haas en verschillende muizen als nationale soorten moeten worden beschermd. Dat vraagt van u extra zorgvuldigheid.

¹⁴ Rapportnummer 2014.1744, mei 2014, opgesteld door Adviesbureau Mertens B.V. Dit rapport hoort bij besluit van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam Z-HZ_WABO-14-0397/SXO5847952

De in het Besluit opgenomen voorschriften borgen echter onvoldoende de bescherming van de natuur. Voorschriften als *'de ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Omgevingsdienst Noord-Holland Noord indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen of werkzaamheden dan bedoeld in voorschriften 1 en 2 noodzakelijk zijn'* leggen de verantwoordelijkheid voor de natuur volledig bij de Gemeente, de belanghebbende.

Het houden van droge voeten is van groot belang. Dat wordt echter in gevaar gebracht door tientallen hectares te onttrekken voor waterberging, zoals hierboven is toegelicht. Alle poldergemalen rond Volendam en Edam zijn elektrisch en hebben geen noodstroom of back-up systeem. Als de energievoorziening wegvalt zullen bewoners in Volendam en in het plangebied te kampen krijgen met wateroverlast en overstromingen. Bescherming daartegen is van levensbelang. Dit belang heeft ten onrechte niet meegewogen in uw belangenafweging. Gelet op voldoende bevredigende oplossingen om in de woningbehoefte te kunnen voorzien, zou dit belang zwaarder moeten wegen.

Bovendien moet voor de uitvoering van het Project nog worden begonnen met de procedure voor wijziging van de agrarische bestemming van het plangebied. In uw brief van 19 december 2024 heeft u de Gemeente meegedeeld dat, alvorens een ontheffing te kunnen verlenen, de Gemeente eerst moet onderbouwen dat aan de afspraken in bovengenoemd Bestuursakkoord Pilot Waterland wordt voldaan. Dat betekent, zoals u schrijft, dat de Gemeente 'de extra kwaliteiten' nog moet aantonen, dus bovenop wat men van een regulier nieuwbouwplan mag verwachten. De totale verkeerseffecten van De Lange Weeren moeten nog inzichtelijk worden gemaakt. Dat betekent dat de wijziging van de agrarische bestemming voorlopig nog niet in zicht is. De Gemeente kan echter beginnen met de vernietiging van het leefgebied voor de wezel en hermelijn, zonder dat het Project kan worden uitgevoerd. Er is door u geen enkel voorschrift in het Besluit opgenomen om deze onwenselijke situatie te voorkomen. Dat heeft u wèl gedaan in voornoemde brief van 19 december 2024. Daarin schrijft u namelijk op de eerste bladzijde: *'Wij gaan pas over tot ontgrenzing wanneer er sprake is van een onherroepelijk omgevingsplan.'* Een dergelijke bepaling dient eveneens te worden opgenomen in onderhavig Besluit. Wij vinden daarom dat het Besluit niet met de vereiste zorgvuldigheid is genomen.

Conclusie

Gelet op het bovenstaande concluderen de Stichtingen dat er meer dan voldoende oplossingen zijn om in de woningbehoefte tot 2050 van de Gemeente te kunnen voorzien. Het Project is evenmin noodzakelijk voor de regio Waterland. Bovendien kunnen er beter (meer) andere woningen worden gebouwd. Transformatie van bestaande vakantiewoningen voor senioren zou een goed alternatief zijn. Er is daarom geen sprake van een groot openbaar belang. Dat betekent dat geen ontheffing kan worden verleend van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1 onder b Wnb. Verder is het Project niet uitvoerbaar en is het Besluit onzorgvuldig genomen. De Stichtingen verzoeken u daarom het Besluit te vernietigen.

Met vriendelijke groet,
Stichting Behoud Waterland, mede namens
Stichting Natuurgebied Lange Weeren en Vereniging Oud Edam

Rineke Neppelenbroek